

a századforduló adja mondanivalója keretét, és a darab a húszas évek első felében íródott. Különben is a Tamásira mindig oly jellemző demokratizmus, a darabból végig kisütő úrgyűlölet minden kétséget eloszlat afelől, hogy mit ért ő például ősgyökéren, s a természet viharainak is kitett székely parasztság történelmi szempontjából nézve milyen életérzés tartozéka tulajdonképpen a hun mondavilág továbbélése még századunkban is. A Csorja-nemzetség tragikus pusztulásában ott sejlik a századforduló nyomorúságos paraszti létének minden nehézsége, sőt kilátástalansága.

Tapintatlanság volna részemről, ha a darab előtt annak tartalmát elmondanám a kíváncsi olvasónak, aki majd örömmel tapasztalja, hogy Tamási Áron legelső drámakísérletében mennyi szépség, eredetiség van, és hogy igazában nincs új a nap alatt. Tamási ugyanis szinte ösztönösen megérezte a modern dráma majdani útját, ezzel mintegy megelőzte a saját korát — ahogy megjegyzi ugyancsak nagyon találóan Izsák József. S ami igazán szívet gyönyörködtető ma is: Tamásinak a székely észjárását oly páratlanul követő nyelve, a későbbi nagy írónak már itt fölsejltő szivárványos képzeletvilága, meghökkentő mélységeket és szépségeket föltáró asszociációi. Kiragadva idézni belőlük szinte lehetetlen, mivel kápráztatóan sorjáznak, s azért is felesleges volna, mert e sorok után nyomban következik a bizonyítás, magában a darabban. Nem is tartom fel az olvasót, akinek e néhány gondolattal csak a figyelmét akartam fölhívni egy nagyon régen írt Tamási-darabra, amely nekünk mégis vadonatúj, hiszen most olvashatjuk először, s most kerül be egyáltalán a klasszikus magyar irodalom kincsesházába is.

SIMON ISTVÁN

